

[Poul Dam.]

man jo finde den begrundelse, som Tanzanias præsident, Julius Nyerere, har givet for, at Tanzania anerkendte Biafra. Han siger herom — jeg har det fra en artikel i The Observer fra den 5. maj i år — at biafranerne simpelt hen har sagt: vi ønsker ikke mere at blive regeret af den regering.

Det vil sige, at de har opført sig, som sande demokrater har lov til ifølge den engelske demokratiske tradition, som Nyerere også er præget af. En regering mister sin ret til at regere, når de regerede siger, at de ikke mere vil være under den. Biafranerne har en fuldstændig demokratisk ret til at vælge deres eget styre, til at sige sig fri af regeringen i Nigeria. Han siger videre, at hvis Tanzania nægtede at anerkende Biafras eksistens, var de dermed i den situation, at de tavst understøttede krigen mod Østnigerias folk — en krig, som ganske vist blev ført i enhedens navn, men som ikke desto mindre var rettet imod et folk, der ønskede sin egen frihed.

Vi skal finde en løsning på disse ting. Det kan ikke være ligegyldigt, hvilke løsninger der findes i Afrika, eller hvilke løsninger der findes noget sted i verden. Vi er moralsk bundet af FNs charter. Vi er moralsk bundet af menneskerettighedserklæringen. Vi kunne måske også være moralsk bundet af vor egen demokratiske og folkelige fortid. Vor holdning i FN kan læses af beretningen til folketinget om generalforsamlingen. Denne beretning er nyttig læsning. Desværre er det en stor bog, så det er måske ikke alle, der har fået læst den i detaljer. Udenrigsministeren har her i dag sagt snukke ord om Rhodesia, smukke ord om Sydvestafrika, smukke ord om Sydafrikas apartheidpolitik og vor holdning til den. På alle disse tre områder blev der ved den sidste generalforsamling vedtaget resolutioner, som Danmark ikke støttede. Vel, det var resolutioner, der var præget af det afro-asiatiske flertal og dets militante holdning; men vi markerede alligevel, at vi tilhørte en vestlig verden, som ikke havde sympati for problemerne i den anden del af verden, ikke nok i hvert fald til at gøre noget. Konflikten var jo: skulle man sige noget smukt, eller skulle man også gøre noget. Jeg bemærkede her med glæde i dag, at udenrigsministeren var begyndt at kalde Sydvestafrika for Namibia eller sådan

noget — sådan var stavningen i hvert fald. Det glæder mig kolossalt. Jeg tror, befolkningen i Sydvestafrika er meget taknemlig for det. Men måske ville den være endnu mere taknemlig, hvis man virkelig gjorde noget for at hjælpe befolkningen i Sydvestafrika.

I virkeligheden spiller vi i høj grad supermagternes og den øvrige vestlige verdens spil over for den tredje verden i De Forenede Nationer. Jeg tror, der må gøres noget på dette område, og jeg vil gerne opstille et program i et par punkter for dette.

Vi må prøve at frigøre os fra den snævre europæiske problemstilling, fra vor traditionelle opfattelse af, hvad der siges at være vore egne interesser. Vi må lære at se den tredje verdens problemer ud fra dens egne forudsætninger. Selv når vi taler Vietnam, så er det jo vore forudsætninger, der er med hele tiden. Der skal virkelig mere til ude i verden end en velment gazebindspolitik, som vi gerne støtter, når vi kommer til bevillingerne til den, men det er ikke nok. Vi må skaffe os større viden om og forståelse af den tredje verden, og vi må forøge vor diplomatiske indsats. Princippet er jo, at diplomatisk indsats følger handelen, følger erhvervslivet. Det er vigtigt, at vi i en lang række lande starter en diplomatisk virksomhed, inden der nu tilfældigvis er kommet et eller andet dansk foretagende derude, som har nogle erhvervsinteresser.

Vi må aktivt på enhver mulig måde være med til at befri de mindre lande, alle mindre lande, fra supermagternes faktiske overherredømme, dette mærkværdige overherredømme, som vi har affundet os med, og som foregår i et modspil og et samspil, hvor man ikke rigtig ved om supermagterne egentlig er modstandere, eller de ikke begge er meget tilfredse med, at den anden eksisterer.

Her har vi og den tredje verdens lande sammenfaldende interesser. Specielt i FN må vor stemmeafgivning præges af væsentlig større forståelse af og solidaritet med den tredje verden, både med de befrielsesbevægelser, der kæmper mod fremmed eller hjemligt tyranni, og med de selvstændige, men ofte svage nye stater.

Endelig: for at FN kan indtage sin retmæssige plads som forsvarer og virkelig garant for verdensfreden, må der fra alle